

TRIEDENÝ ZBER A SAMOSPRÁVA

Triedime málo,
hrozí nám infringement 1

Výrobcovia triedený zber
zaplatia z vlastného 2

Obciam sa triediť
odpad oplatí 3

Slováci triedia odpad
najmä slovne 3

INTERVIEW: Hana Nováková:
Naučiť ľudí triediť odpad
môže trvať aj generácie 4

čítať
v mobile / tablete

s podporou:

Zdroj: Európska komisia

TRIEDIME MÁLO, HROZÍ NÁM INFRINGEMENT

Nový zákon o odpadoch zavedie „štandardy triedeného zberu“. Ani tie nemusia stačiť na splnenie cieľov EÚ.

Do roku 2020 musí Slovensko na základe európskej legislatívy triediť 50 percent komunálnych odpadov. Dnes však Slováci recyklujú iba približne 8 percent, čo je skoro najmenej z členských krajín Európskej únie.

„Štatistika nakladania s komunálnymi odpadmi na území Slovenska dnes vôbec nie je lichotivá,“ potvrdil na 6. ročníku konferencie Samospráva a triedený zber, ktorú organizuje oprávnená spoločnosť ENVI-PAK, štátny tajomník Ministerstva životného prostredia Vojtech Ferenc.

„V roku 2013 vzniklo na Slovensku 1,7 milióna ton komunálnych odpadov, čo v prepočte znamená 322 kg na jedného obyvateľa štátu. Vyše 70 % týchto odpadov dlhodobo skládkujeme...čím sa zaradujeme, bohužiaľ, v rámci EÚ medzi členské krajiny, ktoré nakladajú s komunálnymi odpadmi v najväčšej miere tým najmenej vhodným spôsobom,“ vysvetlil Ferenc.

Nový zákon o odpadoch, ktorý po niekoľkoročnom úsilí vstúpi do platnosti v januári budúceho roka by mal túto situáciu výrazne zmeniť. Zavádza nové pravidlá pre výrobcov, má za úlohu „zaplátať“ diery vo financovaní odpadového hospodárstva a odbremeniť

obce od nákladov spojených s triedeným zberom.

HROZÍ NÁM EURÓPSKY SÚD

O zlej situácii v slovenskom odpadovom hospodárstve vedia ministerstvá už dlhodobo. Slovensko v minulosti čelilo viacerým právnym konaniam EÚ, tzv. infringementom, práve kvôli nedostatočnej implementácii odpadových smerníc.

Hoci nová legislatíva obsahuje po prvýkrát aj vyhlášku o štandardoch triedeného zberu, ktoré musí dosiahnuť každá jedna obec a mesto na Slovensku, zástupcovia ministerstva priznávajú, že sa nám pravdepodobne za päť rokov limity dosiahnuť nepodarí.

„Áno, hrozí nám aj infringement,“ povedal pre EurActiv generálny riaditeľ Sekcie environmentálneho hodnotenia a riadenia Ministerstva životného prostredia (MŽP) Dušan Jurík.

Jurík však neočakáva, že Slovensko bude čeliť vysokým pokutám, pretože problémy s dosahovaním cieľov má viacero krajín. V takom prípade by sme boli vďaka minulým precedensom sankcií ušetrení.

PROBLÉMY BUDÚ NAJMÄ S PAPIEROM

Množstvo vyseparovaných komodít každoročne stúpa. Najviac sa darí sklu, čo potvrdzujú aj štatistiky, ktoré vypracováva spoločnosť ENVI-PAK.

(pokračovanie na ďalšej strane)

V minulom roku každý Slovak vytriedil približne 11,33 kg skla, čo je iba o 2 percentá menej, ako potrebujeme na dosiahnutie cieľov pre rok 2020, ak by sme počítali s tým, že MŽP zvolí najprísnejšiu metodiku výpočtu potrebných limitov.

O porovnanie horšie sú na tom plasty a papier.

V roku 2014 každý občan Slovenska vyhodil do žltého kontajnera len 6,85 kg plastových fliaš a iba 6,98 kg papiera do modrého kontajnera. Do piatich rokov potrebujeme tento objem zvýšiť o celých 10 a 17 kilogramov.

Triedenie papiera sa navyše podľa zástupcov organizácie medziročne prepadlo takmer

o polovicu a to najmä v hlavnom meste Slovenska. „S najväčšou pravdepodobnosťou je tento stav spôsobený aktivitou výkupní. Tento papier reálne vznikol a bol reálne vyzbieraný, ale tým, že skončil v prúde, ktorý ide cez výkupne, tak sme ho jednoducho nemohli zaevidovať,“ vysvetlil riaditeľ komoditného oddelenia ENVI-PAK, Roman Vandák. ■

VÝROBCOVIA TRIEDENÝ ZBER ZAPLATIA Z VLASTNÉHO

Koľko ich to bude stáť však dnes ešte nikto nevie.

Slovensko od januára budúceho roka prechádza na nový systém odpadového hospodárstva, ktorý má odkloniť použiteľné suroviny zo skládok a opätovne ich materiálovo alebo energeticky využiť.

Základným kameňom nového systému je princíp, ktorý poveruje výrobcov a dovozcov tovarov postarať o svoj výrobok od dizajnu, uvedenia na trh až po obdobie, keď skončí v smetnom koši.

Takzvaná rozšírená zodpovednosť výrobcov funguje napríklad v Nemecku od začiatku 90. rokov. Nový zákon o odpadoch ju na Slovensku „rozširuje“ aj na komunálnu úroveň.

„Výrobcovia budú plne zodpovední za odpady z obalov a neobalových výrobkov z plastu, papiera, skla a kovu, ktoré sú hlavnou zložkou komunálnych odpadov,“ vysvetlil na konferencii Samospráva a triedený zber, ktorú organizuje spoločnosť ENVI-PAK, štátny tajomník Ministerstva životného prostredia (MŽP) Vojtech Ferenc. „...budú mať povinnosť postarať sa o všetok vytriedený odpad a to na vlastné náklady,“ dodal.

V súčasnosti si výrobcovia plnia svoje povinnosti najmä cez priemyselné obaly,

ktoré sú menej znečistené a ktoré tak predstavujú lacnejší spôsob, ako sa dostať k potrebným množstvám obalov. O komunálny odpad má dnes záujem len málokto.

Nový zákon však zavádza pre výrobcov tzv. zberový podiel, ktorý im stanovuje množstvá, ktoré musia dosiahnuť aj z komunálnych odpadov. Ten sa bude zároveň každý rok zvyšovať.

PRIBUDNE NOVÁ ORGANIZÁCIA

Výrobcovia si môžu povinnosti plniť buď individuálne alebo kolektívne. Pri obaloch však musia vytvoriť tzv. organizácie zodpovednosti výrobcov (OZV), ktoré pre nich zabezpečia potrebné množstvá triedeného odpadu.

Do konca roka musia nové subjekty stihnúť autorizáciu, ktorú bude udeľovať ministerstvo aj na základe „územného pokrytia.“ OZV musia preukázať zmluvy o budúcich zmluvách s obcami, ktorým plánujú od budúceho roka triedený zber hradiť.

Dnes existuje takýchto oprávnených spoločností, ktoré zabezpečujú recykláciu batérií, obalov ale aj elektrozariadení približne trinásť. Ministerstvo predpokladá, že ich počet sa radikálne zníži.

„Očakávame, že bude tých spoločností menej ako je dnes, možno do päť. Viem, že

v tejto oblasti vyvíjajú aktivity tri až štyri skupiny,“ vyhlásil počas diskusie riaditeľ Sekcie environmentálneho hodnotenia a riadenia MŽP Dušan Jurík.

Každá obec však môže podpísať iba jednu zmluvu s iba jednou OZV na každý druh „vyhradeného prúdu,“ čo sú obaly, elektrozariadenia či batérie a akumulátory. Keďže počet obcí je obmedzený, Európska komisia v minulosti skúmala, či takéto ustanovenie v zákone neprispieje k obmedzeniu súťaže na vnútornom trhu EÚ.

KOĽKO VÝROBCOVIA ZAPLATIA?

Nový zákon o odpadoch ruší recyklačný fond a jasne definuje povinnosť výrobcov financovať triedený zber v obciach. Koľko ich to od januára bude stáť ale dnes stále nie je jasné.

„My zberáme dáta z trhu. Podľa môjho názoru neexistuje momentálne nijaký sofistikovaný prehľad o tom, čo stojí odpadové hospodárstvo v Slovenskej republike, sú to zatiaľ všetko len odhady postavené na množstvách, ktoré sú aktuálne k dispozícii,“ povedala novinárom na tlačovej konferencii generálna riaditeľka spoločnosti ENVI-PAK Hana Nováková. „Budeme to vedieť vtedy, keď budeme podávať žiadosť o autorizáciu ako OZV...Vtedy budeme mať dostatočné informácie o tom, koľko triedený zber obce naozaj stojí,“ dodala.

Zdá sa, že najväčším problémom pri určovaní skutočných nákladov na triedený zber je najmä fakt, že viaceré obce si od zberových spoločností zakúpili celý „odpadový balík“ a preto je najprv potrebné jednotlivé zložky rozklúčať.

Výrobcovia napriek otáznikom zavedenie rozšírenej zodpovednosti podporujú. „Sme pripravení hradiť náklady spojené so separovaným zberom. Myslíme si, že je to štandardný systém, ktorý funguje aj v iných krajinách. Pre nás je ale dôležité, aby celý proces financovania bol transparentný a na druhej strane efektívny,“ vyhlásil Marián Pavelka, predseda Slovenského priemyselného združenia pre obaly a životné prostredie (Slipcen). ■

Zdroj: Európsky parlament

OBCIAM SA TRIEDIŤ ODPAD OPLATÍ

Náklady na triedený zber preplatia obci výrobcovia. Ušetria ale aj občania?

Nový zákon o odpadoch má Slovensku zabezpečiť moderné odpadové hospodárstvo na európskej úrovni a zaručiť plnenie cieľov, ku ktorým sa krajina zaviazala v rámci Európskej únie.

Hoci triedený zber budú od budúceho roku celý financovať výrobcovia, ktorí uvádzajú svoje tovary na slovenský trh, zodpovednosť za separovaný zber ostáva obciam a mestám.

„Je to práve kvôli tomu, aby obec mala tú možnosť vybrať si toho správneho partnera a na svojom území byť autonómna a vedela si povedať, že akým spôsobom chce, aby triedený zber bol procesovaný. Musí si vybrať zberovú spoločnosť, ktorú už v mnohých prípadoch má a nový subjekt – organizáciu zodpovednosti výrobcov (OZV),“ vysvetlila na konferencii Samospráva a triedený zber 2015 generálna riaditeľka spoločnosti ENVI-PAK Hana Nováková.

ČO VŠETKO VÝROBCOVIA ZAPLATIA?

Výrobcovia obciam preplatia všetky náklady spojené so zberom, prepravou, prípravou na opätovné využitie, recykláciou, nákupom farebných kontajnerov, ale aj mzdy, energie či náklady na triediacu linku.

„Za finančné náklady sa nepovažujú výdavky na vybudovanie alebo výstavbu zariadenia na zber odpadov, zhodnocovanie a zneškodňovanie odpadov vrátane mobilného zariadenia,“ doplnila riaditeľka odboru odpadového hospodárstva Ministerstva životného prostredia (MŽP) Eleonóra Šuplátová s tým, že na tieto mechanizmy budú môcť obce čerpať prostriedky z eurofondov a to konkrétne z nového operačného programu Kvalita životného prostredia.

UŠETRIA AJ OBCANIA?

Obciam sa triediť oplatí, pretože čím viac jej občania vytriedia do farebných košov, tým menej ostane zmesového komunálneho odpadu. Ten aj naďalej ostáva na pleciach miest a obcí a platia ho občania vo forme

miestneho poplatku za odvoz a likvidáciu odpadu.

Starostovia a primátori majú podľa štátneho tajomníka MŽP Vojtecha Ferencu možnosť premietnuť úsporu do miestnych poplatkov a znížiť tak náklady pre domácnosti. Zákon však samospráve neudeluje povinnosť tak urobiť.

Obciam navyše pribudne niekoľko nových povinností, ktoré jej obyvatelia budú musieť zaplatiť. Zákon o odpadoch okrem skládkovania skla, papiera, plastov a kovov totiž zakazuje aj skládkovanie biologicky rozložiteľného odpadu zo záhrad, parkov atď.

Slovenské obce tak budú musieť zabezpečiť jeho recykláciu a to buď prostredníctvom 120 litrovej nádoby pre každú domácnosť, ktorú budú vyvážať minimálne každé dva týždne alebo prostredníctvom kompostovacích zásobníkov. Výnimku si budú môcť uplatniť iba na kuchynský odpad.

Vo viacerých regiónoch, v ktorých sa vyskytuje medveď hnedý, budú starostovia musieť na náklady obce zabezpečiť aj uzatvorený priestor, ktorý by medveďovi zabránil „pohostiť sa“ na miestnych odpadkoch.

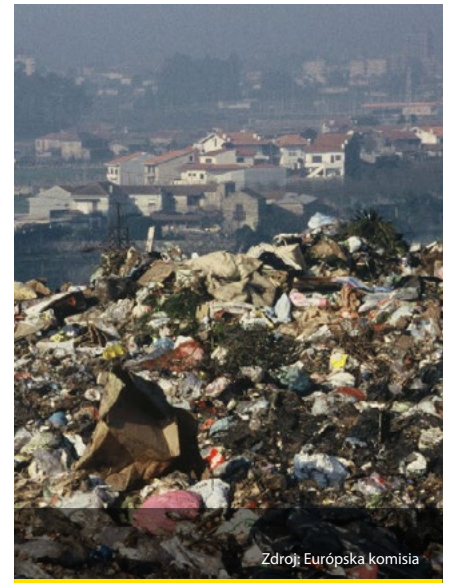
ŠTANDARDY SA NEBUDÚ ZNIŽOVAŤ

Výrobcovia majú podľa MŽP povinnosť prebrať existujúce systémy na recykláciu skla, plastu, papiera, kovov či batérií a akumulátorov, ktoré dlhodobo v obci fungujú. V praxi to znamená, že ak OZV podpíše zmluvu s obcou, ktorá má efektívny vrecový zber na plastové fľaše, nemôže ho zrušiť a nahradiť niečím „lacnejším“.

Podľa ministerstva sa nemôže stať, že výrobcovia preplatia iba časť nákladov a to najmä preto, že nový zákon zavádza tzv. štandardy triedeného zberu, ktoré určujú minimálny počet zberných nádob, ktoré musia byť v obci k dispozícii pre jedného obyvateľa.

„Keď sa pozrieme na čísla pre rok 2017, tieto štandardy v súčasnosti splňajú len 3 obce,“ vysvetlil generálny riaditeľ Sekcie environmentálneho hodnotenia a riadenia MŽP Dušan Jurík s tým, že tieto štandardy sa budú každoročne „prudko zvyšovať.“

Napríklad nádob na papier bude do roku 2020 6,5-krát viac ako dnes. Žltých plastových nádob by malo byť v obciach skoro 7-krát viac. Výrobcovia však môžu počet nádob nahradiť častejšou frekvenciou zberu. Preplnené nádoby na triedený zber by tak mali byť minulosťou.

Zdroj: Európska komisia

KDE MÔŽE NASTAŤ PROBLÉM?

V prípade, že sa obec, OZV a zberová spoločnosť dohodnú na spolupráci, obci bude preplatených 100 percent nákladov na triedený zber. Môže sa však stať, že tieto tri subjekty sa nedohodnú.

Ak napríklad obec bude požadovať od výrobcov bližšie nešpecifikovaný „nadštandard,“ žiadna OZV s ňou zmluvu neuzavrie. Obec sa tak dostane do zlosovania, ktoré prebehne v novo vzniknutom koordinačnom centre. To vytvorí všetky OZV pre každý prúd odpadu a má slúžiť ako platforma na riešenie problémov.

Koordináčne centrum zlosovaním priradí k takejto „čiernej obci“ jednu OZV, ktorá jej však preplatí iba tzv. obvyklé náklady, ktoré ministerstvo vypočíta na základe cien triedeného zberu v okolitých samosprávach. ■

SLOVÁCI TRIEDIA ODPAD NAJMÄ SLOVNE

Väčšina Slovákov vie, že by mali triediť, polovica tvrdí, že recykluje. V skutočnosti však odpad skončí na skládkach.

Slovenské domácnosti sa hrdo hlásia k triedeniu komunálneho odpadu. Septembrový prieskum agentúry Fokus ukázal, že až 80 percent obyvateľov vždy alebo väčšinou separuje plasty, papier a sklo do farebných kontajnerov.

Slovné deklarácie a skutočnosť sa však v slovenskom kontexte výrazne líšia, pretože „reálne“ triedime iba niečo viac ako 8 percent odpadov. Až 70-75 percent skončí na skládkach a zvyšok v spaľovniach odpadov, ktoré fungujú najmä v Bratislave a Košiciach.

Každý Slovak ročne vyseparuje iba 25 kg odpadu. „Pri porovnaní výsledkov s český-

mi susedmi vyzerajú tieto čísla inak. Aktívne triedi 75 percent občanov, priemerný Čech však vytriedí až 40 kg odpadu, čo je takmer dvojnásobok,“ zdôraznil výkonný riaditeľ Slovenského priemyselného združenia pre obaly a životné prostredie (SLIP-CEN) Miroslav Jurkovič.

(pokračovanie na ďalšej strane)

VÝZVA DO BUDÚCNA

Trendy v európskom odpadovom hospodárstve jasne naznačujú, že úroveň recyklácie a zhodnocovania odpadov sa budú v EÚ zvyšovať. Návrh odpadového balíčka z minulého roka napríklad stanovuje povinné limity na separovaný zber pre rok 2030 až na úrovni 70 percent.

„Výzvou preto bude motivovať občanov k väčšiemu triedeniu komunálnych odpadov,“ povedal na konferencii Samospráva a triedený zber, ktorú organizuje spoločnosť ENVI-PAK, generálny sekretár Únie miest Slovenska Marián Minarovič.

Nový zákon o odpadoch zavádza viaceré nové opatrenia, ktoré by mali napomôcť k väčšej osvete Slovákov. Výrobcovia po prvýkrát musia povinne vzdelávať občanov o správnom separovaní a prínosoch pre vlastnú peňaženku a životné prostredie.

„Pôjde o celoslovenské televízne a tlačo-

vé kampane. Ale to, čo my považujeme za najdôležitejšie, sú aj ciele regionálne a lokálne kampane,“ vysvetlil generálny riaditeľ Sekcie environmentálneho hodnotenia a riadenia Ministerstva životného prostredia Dušan Jurík.

Pomôcť má aj jednotné označovanie farebných kontajnerov, ktoré nový zákon o odpadoch zavádza. „Tak, aby keď niekto dôjde z východu, alebo Bystrice do Bratislavy, aby vedel, že plastové fľaše sa hádžu do žltého kontajnera,“ doplnil Jurík s tým, že obce, ktoré majú iné ako predpísané farby, musia takéto nádoby prelepiť.

OSVETA A GENERAČNÉ ROZDIELY

Agentúra Fokus zistila, že kladný vzťah k triedeniu majú skôr mladší a vzdelaní ľudia. „Ak až 20 percent respondentov so základným vzdelaním nepovažuje triedenie za dôležité, tak medzi vysokoškolsky vzdelanými občanmi sú to len 4 percentá,“ pove-

dal Martina Slosiarik s tým, že na Slovensku recyklujú najmä ženy.

Až 95-97 percent Slovákov vie, že papier, plast a sklo sa majú triediť. Málokto to však reálne aj robí. Podľa generálnej riaditeľky spoločnosti ENVI-PAK Hany Nováckovej sa preto musíme sústrediť najmä na vzdelávanie a osvetu detí, ktoré zabezpečia „generačný prenos“.

S tým súhlasil aj primátor Dubnice nad Váhom, Jozef Gašparík, ktorý pripomenul, že Slovensko má aj svetlé príklady. „My máme tradíciu separovania už od roku 1992...Slovensko v číslach stagnuje, dokonca Európa stagnuje...Z 10-tisíc ton, ktoré naši obyvatelia vyprodukujú, my 43 percent vyseparujeme a zhodnocujeme. Už dnes je to približne 111 kg na obyvateľa,“ povedal Gašparík. „Potrebujeme osvetu, pretože zvyšovať len počty kontajnerov – to je pre lenivých,“ dodal. ■

HANA NOVÁKOVÁ: NAUČIŤ ĽUDÍ TRIEDIŤ ODPAD MÔŽE TRVAŤ AJ GENERÁCIE

Recyklovať musíme učiť najmä deti, tvrdí Hana Nováková, generálna riaditeľka a predsedníčka predstavenstva spoločnosti ENVI-PAK.

INTERVIEW:

Nový zákon o odpadoch zavádza rozšírenú zodpovednosť výrobcov. Čo to presne znamená? Funguje takýto systém niekde v zahraničí? Prečo je lepší ako náš súčasný systém?

Systém rozšírenej zodpovednosti výrobcov funguje vo väčšine štátov Európskej únie. Medzinárodné spoločnosti majú práve odtiaľ skúsenosť, že iba takýmto prístupom sa dajú dlhodobo efektívne (či už objemovo alebo finančne) dosahovať výsledky, ku ktorým ich viaže európska legislatíva prostredníctvom národných zákonov. Výrobcovia na Slovensku sa dlhodobo snažili presadiť tento systém. Ich cieľom bolo, aby sa peniaze, ktoré platia do systému, vynakladali na to, na čo sú naozaj určené. Recyklačný fond doteraz túto úlohu neplnil.

Doteraz výrobcovia prispievali do recyklačného fondu, ako bude triedený zber financovaný od nového roka?

Keď sme v minulosti žiadali recyklačný fond, aby nám objasnil, akým spôsobom sa vypočítavali príspevky výrobcov, nedostali sme žiadnu odpoveď, preto je možné predpokladať, že nebol stanovený jednoznačný vzorec na ich výpočet. Nový systém prináša iný prístup. Výrobcom, ktorí uvádzajú na trh výrobky končiacie v komunálnom odpade, ukladá povinnosť hradiť reálne náklady

Zdroj: TASR

na zber tohto odpadu na komunálnej úrovni v plnej výške

Sú teda nútení starať sa aj o komunálny a nielen priemyselný odpad, ktorý je „čistejší“ a jednoduchší na zber.

Určite áno. Výrobca podľa doteraz platného zákona má povinnosť plniť limity zhodnocovania recyklácie. Tie sú stanovené na sklo, plasty, kovy, papier a drevo. Nový zákon pridáva jednu povinnosť navyše, ktorou je plniť zberový podiel. Je to veličina, ktorá vyjadruje objem odpadu vyzbieraného na komunálnej úrovni. Podľa vzorca v zákone si musí každý výrobca vypočítať, aký má byť tento jeho podiel.

V miere triedenia odpadu je Slovensko na chvoste rebríčka v rámci EÚ. Momentálne je to na úrovni 8 %, do roku 2020 to má byť 50 %. Podarí sa nám to? Ako k tomu má prispieť nový zákon?

Ťažko sa dá povedať, či túto hranicu dosiahneme. Ministerstvo životného prostredia ešte nestanovilo, akým spôsobom sa bude tých 50 % vypočítavať. Existujú totiž štyri spôsoby a ministerstvo musí určiť, ktorým z nich Slovensko preukáže dosiahnutie tohto čísla. Závisí to od toho, či bude alebo nebude zarátať bioodpad alebo to bude spočívať iba na komoditách – sklo, papier, plast, kov. Až keď budeme poznať spôsob výpočtu, budeme vedieť odhadnúť, či sme schopní dosiahnuť tento cieľ.

Pre sklo by sme tento cieľ určite dosiahli. Zásadný problém máme s papierom, plastom a kovovými obalmi. Počítame teda s tým, že po účinnosti nového zákona o odpadoch potečú peniaze výrobcov práve na miesta, kde sú potrebné. Dnes smerujú skôr do priemyslu, no v budúcnosti budú určené najmä na triedený zber komunálneho odpadu. Dá sa preto predpokladať, že sa zvýšia príspevky výrobcov do tejto sféry zberu.

Medzi verejnosťou nie je téma triedenia odpadu veľmi populárna. Ako plánujete motivovať občanov?

V roku 2010 sme robili prieskum, kde sa ukázalo, že ľudia chápu triedenie odpadu ako

(pokračovanie na ďalšej strane)

spoločenskú zodpovednosť. Ťažko však zistíte skutočnú pravdu, pretože vám na otázku, či odpad triedia, odpovedia, že určite áno, no realita je úplne iná. Preto je našou stratégiou ovplyvňovať rodičov a starých rodičov prostredníctvom detí. Naozaj to zaberá a vidíme výsledky v mestách a obciach kde robíme takúto systematickú osvetu. Nie je to však otázka jedného ani dvoch rokov. Zžiť sa s týmto návykom trvá generácie.

Výrobcovia si svoje limity budú plniť prostredníctvom organizácie zodpovednosti výrobcov (OZV). Čo sa stane, ak niektorá OZV nedokáže plniť ciele svojich výrobcov?

Príde o autorizáciu. OZV je veľmi prísne regulovaná zákonom. Musí fungovať na neziskovom princípe a všetky peniaze výrobcov, ktoré do

Má aj možnosť neponúknuť?

Áno, má, avšak musí triedený zber v obciach financovať. Čiže ak financuje viac, bude to pre jej výrobcov drahšie. Preto sa bude každá OZV snažiť nájsť rovnováhu, aby peniaze zo strany výrobcov boli použité na účel druhej strany – na financovanie triedeného zberu. Systém bude fungovať, ak bude na oboch stranách približne vyrovnaný.

Odpad by mal byť lacnejší. Triedený odpad by mali preplácať OZV a obce tak majú dôvod motivovať občanov k väčšej recyklácii. Na ktoré nejasnosti v zákone by si mali dávať obce pozor?

Táto otázka má dve roviny. V prvom rade, zatiaľ máme legislatívne rámce v podobe zákona, ktorý nemôžeme brať ako príruč-

ako výrobcovia musieť hradiť. Ostáva ešte veľmi veľa procesov, čo sa musia nastaviť. Nový zákon prináša do slovenského odpadového hospodárstva veľa nového, z čoho máme aj obavy, ale zároveň nový zákon vnímame ako veľkú príležitosť pre nastavenie štandardného prostredia.

Druhou rovínou je to, aby sa obec správne rozhodla už v prvom kroku pri výbere organizácie zodpovednosti výrobcov a zberovej spoločnosti. Ak si nevyberie správneho partnera, minimálne na rok sa dostane do vzťahu, ktorý bude musieť tolerovať. Preto pri uzatváraní zmluvy o budúcej zmluve by mala s týmito subjektmi rokovať o tom, čo bude v reálnej zmluve, aké náklady jej bude OZV hradiť a v akej výške. Je dôležité mať zadané financie ale aj to, ako bude triedený zber v obci konkrétne fungovať.

Obce teda musia vedieť, koľko ich triedený zber stojí. Čo ak niektoré zberové spoločnosti tvrdia, že zber je zadarmo?

Nič nie je zadarmo. Ide len o to, že keď obec v minulosti robila verejné obstarávanie, povedala, že obstaráva odpadové hospodárstvo. V tom momente si definovala, čo to pre ňu zahŕňa, pričom pred takými desiatimi rokmi mohli triedený zber úplne vynechať. Z toho potom mohlo vyjsť, že triedený zber je zadarmo. Ak ho však obec prevádzkuje, je súčasťou nákladov v rámci ostatného odpadového hospodárstva. Preto komunikujeme aj so zberovými spoločnosťami a snažíme sa vyčíslit tieto náklady..

Čo sa stane s obcami, ktoré sa so žiadosťou OZV nedohodnú?

Môže sa stať, že obec bude mať vysoko neefektívny triedený zber. Ak má veľa kontajnerov, ale sú prázdne, je takýto systém enormne drahý a žiadna OZV nebude mať záujem s takou obcou spolupracovať. Nedostane od nej žiadny odpad, ale náklady budú pre ňu vysoké. Vtedy sa môže stať, že takáto obec zostane v losovaní a niekto z OZV bude pridelená. Vtedy môže OZV vykonať v obci overenie funkčnosti a nákladovosti triedeného zberu, dať obci návrh nápravných opatrení a ak ich obec neakceptuje môže OZV preplácať iba obvyklé náklady. Sú to náklady porovnateľných obcí v danom regióne. Aj z tohto dôvodu je pre všetkých zúčastnených – mesto/obec, OZV a zberovú spoločnosť - výhodnejšie sa na spoločnom systéme triedeného zberu v danej lokalite dohodnúť. ■

Zdroj: ENVI-PAK

Hana Nováková je generálnou riaditeľkou a predsedníčkou predstavenstva spoločnosti ENVI-PAK, ktorá pre svojich klientov zabezpečuje zber, zhodnotenie alebo recykláciu odpadov z obalov a zároveň na Slovensku podporuje rozvoj triedeného zberu.

Rozhovor vznikol počas konferencie Samospráva a triedený zber 2015, ktorú spoločnosť ENVI-PAK každoročne organizuje.

nej prídu, majú presne určené svoje použitie. Nemôžu byť rozdelené ako zisk alebo použité na iné účely ako odpadové hospodárstvo.

Počet obcí je však obmedzený. Čo sa stane, ak niektorá OZV vyzbiera viac odpadu ako tie ostatné a pre ne už neostane dostatok odpadu na to, aby naplnili svoj limit?

Zákon na to myslí. Hovorí o koordinačnom centre, ktorého úlohou je koordinovať činnosť OZV.

OZV sa navzájom dohodnú, za akú cenu odpad odkúpia?

Áno je tu táto možnosť, jedna má možnosť ponúknuť odpad na predaj, iná má možnosť kúpiť.

ku. Niektoré nastavenia ostávajú na trhu a subjektoch na ňom pôsobiacich, ako tieto rámce splnia. Niektoré sú veľmi podrobné, iné sú stanovené voľnejšie. Dôležité však je, že do slovenského právneho poriadku implementujeme overené európske procesy.

V novom zákone je nastavenie systému triedeného zberu komunálneho odpadu postavené na troch subjektoch – organizácii zodpovednosti výrobcov, obci a zberovej spoločnosti. Musia sa dohodnúť, ako budú na lokálnom trhu fungovať. Dnes s mestami a obcami diskutujeme o tom, ako funguje triedený zber práve u nich. Už teraz potrebujeme s nimi hovoriť o nastavení štandardov zberu, pretože ich budeme